

**A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM KÖZÖS
KÖZSZOLGÁLATI GYAKORLATÁNAK A „VIHAR 2016”
ÖSSZEFOGLALÁSA, KÖVETKEZTETÉSEI**

Absztrakt

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem képzésének kiemelt állomása volt a 2016. áprilisban végrehajtott Közös Közszolgálati Gyakorlat több mint 1100 fős hallgatóval, az oktatói kar jelentős részének bevonásával. A hivatásrendek hallgatói a közszolgálati szervezetek komplex közszolgálati-, rendvédelmi- (benne a katasztrófavédelmi) és honvédelmi feladatainak megszervezését és irányítását modellezték szélsőséges időjárási körülmények között, valamint a honvédségi együttműködési és a békefenntartói feladatokra történő felkészülést. A szerzők célul tűzték ki annak bemutatását, hogy a hallgatók milyen eredménnyel szereztek ismereteket és jártasságot a komplex szakmai problémák integrált operatív törzsekben történő megoldásában, hogyan gyakorolták a vezetési funkciókat, a törzsmunkát és a nemzetközi együttműködést normál körülmények között, a katasztrófaveszély megállapításakor, valamint különleges jogrend bevezetésekor a veszélyhelyzet kihirdetése alkalmával.

Kulcsszavak: gyakorlat, közszolgálat, katasztrófavédelem, szélsőséges időjárás, veszélyhelyzet

THE JOINT PUBLIC SERVICE EXERCISE CALLED "STORM 2016" OF NATIONAL UNIVERSITY OF PUBLIC SERVICE – OVERVIEW AND CONCLUSIONS

Abstract

The Joint Public Service Exercise in April 2016 was an important milestone in the training of the National University of Public Service, with over 1100 students and the majority of the teaching staff involved in it. The students of various professions simulated the organization and management of tasks related to public service, law enforcement (including disaster management) and national defense of public service organizations in extreme weather conditions in addition to military cooperation and peacekeeping tasks. The authors attempt to describe the knowledge and skills students acquired when solving complex professional problems in integrated operative bodies, how they practised management functions, teamwork and international cooperation under normal conditions, when disaster risk is established and when state of emergency is declared and special law is introduced.

Keywords: practice, public service, disaster management, extreme weather, state of emergency

1. A KOMPLEX KÖZSZOLGÁLATI GYAKORLAT VÉGREHAJTÁSA

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem 2016. április 18-19-én mind a négy kara, a Katasztrófavédelmi Intézet, valamint – a gyakorlat nemzetköziesítése jegyében a szomszédos országok partnerintézményeinek, továbbá – a hivatásrendenkénti központi és területi szervekkel való együttműködés erősítése, illetve a szakmai színvonal és magasabb fokú életszerűség biztosítása érdekében – a hazai szakszervek szakértői segítségének bevonásával levezette a „Vihar 2016” Egyetemi Közös Közszolgálati Gyakorlatot, valamint a vele párhuzamosan futó nemzetközi Workshopot. [1]

A témakör megválasztásánál elsődleges szempont volt, hogy mindegyik hivatásrend hallgatói gyakorolják saját hivatásrendjük feladatait. A gyakorlat egymással párhuzamosan futó, de összefüggő két tevékenységet foglalt magába (*a kialakult, modellezett szélsőséges időjárási*

viszonyok okozta veszélyhelyzet elhárítása – valós helyszíneken – és békefenntartói feladatokra való felkészülés – fiktív helyszínen).

A „Vihar 2016” (The Storm 2016) munkanéven tervezett gyakorlat alapját a Magyarországon 2014. december elején bekövetkezett ónos eső és jégvihar okozta valós természeti katasztrófa nyomán kialakult helyzet, a közlekedési nehézségek, a lakosság ellátását biztosító alapvető szolgáltatások kimaradása (áram, víz, gáz) adta. [2]

A hasonló, a szélsőséges időjárás okozta veszélyhelyzetek megelőzésére, kezelésére, felszámolására a hivatásrendek együttműködésében, illetve érintett külföldi partnerszervezetek közreműködésében hozott intézkedések biztosították a gyakorlat fő eseményeit.

A gyakorlat törzsvezetési feladatainak végrehajtása alapvetően egy központi helyszínen zajlott le, ahol a közel 1100 hallgatónak a kétnapos eseményen szimulált helyzetben kellett feladatokat teljesíteniük. A helyszínek közül a Hungária körúti campusokon elsősorban elméleti, míg ócsai gyakorlótéren gyakorlati, a Ludovika campuson nemzetközi együttműködési feladatokat kellett végrehajtaniuk a hallgatóknak.

A végrehajtók feladatai közé tartozott a közszolgálati szervezetek komplex, közszolgálati-, honvédelmi-, és rendvédelmi – kiemelten katasztrófavédelmi – feladatainak megszervezése, államhatárokon átívelő katasztrófa- és veszélyhelyzet kezelése, végrehajtása és annak irányítása normálidőszaktól a rendkívüli jogrend (veszélyhelyzet) bevezetéséig.

1. számú kép: "Vihar 2016" Egyetemi Közös Közszolgálati Gyakorlat megnyitója
Készítette: Dr. Muhoray Árpád ny. pv. vezérőrnagy, Budapest, 2016

Hazánkban veszélyhelyzet során a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztetet elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be. A különleges jogrend kizárólagos olyan eleme a veszélyhelyzet, amely nem az állam fegyveres védelmére irányul, ezért a veszélyhelyzet a többi esethez képest lényegesen nagyobb alkalmazási valószínűséggel bír. Az Alaptörvényhez kötődő sarkalatos törvényi szabályozás során a veszélyhelyzet szabályai az események kiváltását minősített események minősített megnevezésével, a folyamatosan alkalmazható és a kormány rendeleti felhatalmazása alapján bevezethető szabályokkal együtt a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvénybe kerültek beépítésre. A katasztrófák elleni védekezés szempontjából a veszélyhelyzet kiváltó okai gyakran egymással kölcsönhatásban vannak és együttes hatással váltják ki a kihirdetést megalapozó döntési helyzetet. [3][4][5]

Kiemelten fontos döntési mozzanatként a gyakorlat tartalmazta a katasztrófaveszély megállapítását is, amely olyan folyamat vagy állapot, amelynek következményeként okszerűen lehetett számolni a katasztrófa bekövetkezésének valószínűségével, és amely ezáltal veszélyeztette az emberi egészséget, környezetet, az élet- és vagyonbiztonságot. [6]

A gyakorlatba épített mozzanat során a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervének vezetője a katasztrófavédelmi feladatok ellátása keretében - a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által elzárva jóváhagyott központi veszély-elhárítási terv szerint - azonnal intézkedett az emberi élet, a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak, a kritikus infrastruktúrák védelmére, a lakosság alapvető ellátásának biztosítására, a katasztrófa következményeinek lehetőleg kisebbre csökkentése érdekében. A gyakorlatban is a kialakult helyzetnek megfelelően a honvédségi erők igénybevétele a szükséges létszámnak megfelelően a Honvéd Vezérkar főnöke, a honvédelemért felelős miniszter, illetve a Kormány döntése alapján történt. [7]

2. A GYAKORLAT FÉLÉNEKEZÉSEI

A gyakorló hallgatók a közszolgálati szervezetek komplex közszolgálati-, honvédelmi-, és rendvédelmi feladatainak megszervezését, végrehajtását és annak irányítását a modellezett szélső körülmények között hajtották végre. A gyakorlat célja a rendészeti feladatok ellátásában (közrend, közbiztonság fenntartása, a lakosság- börtön kitermelése, veszélyes anyagok közúti (ADR) / vasúti (RID) szállítása során bekövetkező súlyos közlekedési baleset felszámolása), valamint a honvédség részéről az együttműködési és a békefenntartói feladatokra történő felkészülés végrehajtását.

A gyakorlat további célként határozta meg, hogy az Egyetem különböző karain, karközi intézeteiben és szakjain, szakirányain, valamint a nemzetközi partnerintézményeken (az Európai Unió tagországok, elsősorban az érintett szomszédos országok hasonló képzést folytató Egyetemein) tanuló hallgatók szerezzék a jártasságot és ismereteket a komplex szakmai problémák integrált operatív törzsekben történő megoldásában. A hallgatók gyakorolják a vezetési funkciókat és a törzsmunkát, a nemzetközi együttműködést, egyes tevékenységeket a gyakorlatban is valósítsanak meg. A gyakorlat kiemelt célja volt a különleges jogrend bevezetésének alapvető kérdései, mozzanatai, az országot ért váratlan veszélyhelyzet elhárítása – tevékenységrendszer modellezése, a rendvédelmi szervek, a Magyar Honvédség és más együttműködő szervezetek közös tevékenységének és együttműködésének modellezése – közös mentési biztosítási feladatok végrehajtása.

A gyakorló hallgatók a helyi, a területi, az országos, kormányzati valamint nemzetközi szinteken feladatok ellátására létrehozott szervezeteként, valamint az együttműködési és a bevonható szervezetek delegált tisztjeit/tisztviselőit is bevonó törzsek tagjaként tevékenykedtek. A résztvevő szervezetek kompetenciája szerinti vezetési feladatokat hajtották végre és érvényesítették a vezetői munkának a kialakult helyzetnek megfelelő sajátosságait. A rendvédelmi és honvédelmi (fegyveres) szakirányok hallgatói gyakorlati feladatokat is végrehajtottak a valóságban, a gyakorlótéren. A gyakorló hallgatók megtervezték a saját erőeszközöknek a veszélyeztetett hatásokkal arányos alkalmazását. A beállított helyzetben szereplő fegyveres-, rendvédelmi-, közigazgatási- és egyéb együttműködő szervek területi illetékességük szerint, a szervezeti hierarchiának megfelelő lépcsőzettel hajtották végre a feladatokat, melyek során igénybe vették a rendelkezésre álló tartalékokat, a

megerősítésükre kijelölt erőket és bevonható szerveket. [8]

További interdiszciplináris célként fogalmazódott meg a vezetési felkészítés elméleti tananyagának gyakorlatban való alkalmazása, a vezetési kompetenciák fejlesztése. A katonai, rendészeti és polgári vezetést támogató korszerű informatikai, híradó rendszerek alkalmazásának gyakorlása (Robotzsaru, Mars, Maraton-Terra, EDR), számítógépes adatbázis létrehozása, módosítása.

A gyakorlat tervének kidolgozása a valóságban is alkalmazott egységes elvek és követelmények szerint történt. A tervek kidolgozását az oktatási rektorhelyettes koordinációja mellett – a kari dékánok/karközi intézetigazgatók által vezetett munkacsoportok hajtották végre.

A résztvevő (saját) hallgatói állomány részére felkészítő foglalkozások kerültek levezetésre, melynek tárgya a gyakorlat főbb mozzanatait, a tevékenység annak irányításának rendje voltak.

A gyakorlat logisztikai háttere a projektben biztosított – a résztvevők természetbeni ételdi ellátásban részesültek, valamint külön a gyakorlatra készített pólót, nyakpasszt és kitűzőt kaptak ajándékba. [9]

A gyakorlatra meghívásra kerültek a megrendelő szervezetek, valamint a hazai és külföldi társzervek vezetői, képviselői is – részükre a gyakorlat fő mozzanatainak összefoglaló anyaga megküldésre került, hozzáférést kaptak az internetes adatbázisokhoz is.

A gyakorlat "Alap és Indító feladatát"- ami a gyakorlat minden résztvevője számára azonos (veszélyhelyzet kihirdetését megelőző és azt követő időszak), az ORH vezetésével, az Egyetemi Kidolgozó Csoport készítette el, a karok/intézetek képviselőivel.

A "Részletes Feladat"-ot a karok/karközi intézetek fejlesztették tovább. Az Egyetemi Kidolgozó csoport - az abba delegált kari/intézet képviselőjénél - biztosította, hogy az a többi karéval/intézetével összhangban legyen. Minden hivatásrend a saját tevékenységére legjellemzőbb tevékenységeket tervezte, melyek összhangban voltak a kialakult helyzettel. A "Kiegészítő feladatot" a gyakorlóhelyek jövőbeni vezetői, döntőnökei fejlesztették tovább, kidolgozva a gyakorlat levezetésének részleteit. [10]

2. számú kép: A gyakorlat vezetése, ellenőrzése

Készítette: Dr. Muhoray Árpád ny. pv. vezérőrnagy, Budapest, 2016

A gyakorlat fő mozzanatait az egyes gyakorlatrészek tervei részletesen tartalmazták. A hazai katasztrófavédelmi, rendvédelmi és közigazgatási részt a Kormány 1035/2012. (II.21.) Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról szóló kormányhatározata, Magyarország Alaptörvénye, a 2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről, a 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrvisegről, a 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről, és a hozzá kapcsolódó egyes törvények, a közigazgatási rendszert szabályozó jogszabályok rendelkezései, az országos hatáskörű szervek vezetői által kiadott jogi szervezetszabályozó eszközök és belső normák szolgáltatták. [11]

Az értékelés főbb szempontjai közül kiemelhető az egységes közszolgálati szemléletmód közelítése, az együttműködés megvalósulása, a vezetési funkciók és a törzsmunka gyakorlatának érvényesítése. Lényeges szempont volt a vezetői felkészítés elméleti tananyagának gyakorlatban való alkalmazása, a vezetői kompetenciák fejlesztése, az egyetemi képzés és a fegyveres szervek időszaki feladatai és tevékenysége közötti kapcsolat erősítése, a tapasztalatok kölcsönös hasznosítása, a jóváhagyott tervek, a működő rendszerek és eljárások közös továbbfejlesztése. Fontos szempont volt a közszolgálat különböző alrendszeinek harmonizálásához való hozzájárulás és az egységes közszolgálati szemlélet erősítése.

3. F BB MOZZANATOK

A „VIHAR 2016” közös közszolgálati gyakorlat el készítése id ben elkezd d t már tavaly decemberben, ezért a gyakorlat során, a valós életb l vett eseményeknek megfelelő en, a kijelölt szervek, szervezetek a védelmi igazgatási rendszer normál id szaki m ködéseben az alaprendeltetésüknek megfelelő en megkezdtek tevékenységüket, a terveik pontosítását és a felkészülést. A katasztrófaveszély megállapítását követ en és a különleges jogrendnek megfelelő en fokozásra került a védekezési tevékenység, amely a veszélyhelyzet megállapításáig átalakításra került a feladatoknak megfelelő en.

A veszélyhelyzet kezelését követ en, a beavatkozási és az együttm ködési feladatok fokozottan megjelenítésre kerültek a gyakorlati feladatokban. Az alapvet en 5 mozzanatra osztott feladatsorban 2 megyét érint en kerültek végrehajtásra a rendkívüli id járás okozta veszélyhelyzeti különleges jogrendi állapotot is elér esemény-, és az azzal kapcsolatos közlések szerinti feladatsorok. [12]

A gyakorlat helyzetbeállítása az Országos Meteorológiai Szolgálat, valamint a Középtávú Id járás El rejelzések Európai Központjának (ECMWF) el rejelzése szerint történt. A feltételezés szerint az év elején már Nagy-Britannián, Németországon és a skandináv államokon végigsöpört, Alexandra elnevezés viharhoz hasonló, markáns ciklon alakult ki a Földközi-tenger térségében. Ennek következtében Nyugat-Európa fel l rendkívül hideg légtömegek érték el a Kárpát-medencét, északnyugat fel l betörve Magyarországra, els dlegesén érintve két megyét. A gyakorlat kezd id pontjára az északi országrészben folyamatosan csökkent a h mérséklet, az es t ónos es váltotta fel, a megyék északi részén az utak járhatatlanná váltak. A kialakult helyzet súlyosbodásának megfelelő en a helyzet kezelésére rendelt gyakorló szervek és szervezetek a következmények csökkentése érdekében a megelőzési feladatokon túl a beavatkozási és az els dleges helyreállítási feladataikat is gyakorolták. [13]

A komplex gyakorlat a helyzetbeállítást több szempontból is vizsgálta, így kitért az esemény kialakulására, okaira, az érintett térség földrajzi helyzetére, a gazdasági és társadalmi viszonyokra, a rendészetei és közigazgatási szervek feladatainak bemutatására. A feladatok és a végrehajtó szervek és szervezetek diszlokációja, létszámadatai, állománytáblái is relevánsan beépítésre kerültek. A gyakorlati feladatok végrehajtása során a horizontális együttm ködés a társadalmi és a karitatív szervezetekkel is nagy hangsúlyt kapott. Az érintett térség

országainak bemutatása és a nemzetközi kapcsolattartás rendje valóságosan került kialakításra.

Központi és területi vezetési szintek voltak:

- A Kormány
- Kormányzati Koordinációs Tárcaközi Bizottság (KKB),
- a KKB operatív munkaszerve a KKB Nemzeti Veszélyhelyzet Kezelési Központ (NVK)
- A Külgazdasági és Külügyminisztérium
- Országos hatáskör szervek
- Megyei Védelmi Bizottságok (MVB)
- Megyei szervezetek
- A Helyi Védelmi Bizottságok (HVB)
- Helyi, városi szervezetek
- Települési önkormányzat, annak polgármestere
- Honvéd Vezérkar (HVK)
- Összhader nemi Parancsnokság (ÖHP)
- Misszióra kijelölt dandár
- Nemzetközi szervezetek
  - Duna Bizottság
  - Európai Unió
- Külföldi államok intézményei
  - Szlovákia Külügyminisztériuma

A gyakorlat **0. mozzanata** az alaphelyzetben lezajló általános feladatok végzésére irányult. Tartalmazta az id járási jelentéseket, az országos és helyi veszély-elhárítási tervek pontosítását, az ügyeleti szolgálatok felkészítését, meger sítését, az operatív törzsek felállítását, tájékoztatását. A mozzanat kitért az országos és helyi er források pontosítására, az országos, megyei szervezetek tevékenységének modellezésére, a készenléti tervek el készítésére, pontosítására, a migrációs eseményekre történ reagálásra, a katasztrófaveszély szerinti feladatok megszervezése. Külön tartalmazta a KKB NVK felállítását, m ködtetését, a média tájékoztatásának elkészítését, a békem veleti misszió

tervezésének el készítését, a nemzetközi bilaterális tárgyalások el készítését, tárgyalási pozíciók meghatározását. [14]

Az **1. mozzanat** tartalmazta a rendkívüli id járási körülmények – a veszélyhelyzet kihirdetését el nem ér események kezelésével kapcsolatos feladatokat, a törzstájékoztatók megtartását, a katasztrófaveszély szerinti tevékenység megszervezését, a KKB ülésének rendjét, a „veszélyhelyzet” kihirdetésének el készítését, kihirdetését.

A gyakorlat **2. mozzanata** magába foglalta a rendkívüli id járási viszonyok miatt kihirdetett veszélyhelyzet különleges jogrend bevezetését és az azzal kapcsolatos feladatok elvégzését. A kijelölt er k felkészítési, felkészülési feladatainak végrehajtását, a kijelölt er k alkalmazását, a dinamikai hatások folyamatos bevezetését, a kihirdetett veszélyhelyzet közigazgatási, rendészeti és honvédségi feladatainak vezetését, a határmenti eseményekre történ reagálást, az áramelosztó rendszer elleni terrorcselekménnyel kapcsolatos események kezelését. Tartalmazta továbbá a kimenekítéssel, kitelepítéssel, befogadással árvízvédelemmel kapcsolatos feladatok megszervezését, a rendészeti tevékenységeket, a békefenntartói feladat tervezését, az alkalmazás el tti békefenntartói felkészítés folytatását, a veszélyhelyzettel kapcsolatos konzuli feladatok gyakorlását.

A gyakorlat **3. mozzanata** tartalmazta a tevékenységek végrehajtását, vezetését dinamikai helyzetekben. A mozzanat kitért a veszélyhelyzet kezelése közigazgatási feladatainak vezetésére, a határmenti eseményekre történ reagálásra, a rendészeti tevékenységekre, a katasztrófák következményeinek felszámolására, a dunai jeges árvíz elhárításának feladataira, a békefenntartói feladatok tervezésére, az alkalmazás el tti békefenntartói felkészítés folytatására.

A gyakorlat **4. mozzanata** tartalmazta a veszélyhelyzetből az alaphelyzetbe való visszatérést. Tartalmazta az id járási helyzetben beállt változást, a közigazgatási rendszer részére a szükséges intézkedések elkészítését, a szervezetek normális viszonyok közötti állapotba történ visszaállítását, a Nemzetközi segélyalapok lehívásával kapcsolatos el készít feladatokat, az alaphelyzetre visszaállást, az okmányok összegy jtését.

A gyakorlat során kettős időszámítás kerül alkalmazásra (valós idő és műveleti idő). A feladatok a végrehajtás érdekében „Műveleti időben” kerültek feldolgozásra. Az egyes műveleti események időugrásokkal követték egymást.

A gyakorlaton minden szervezet a saját országos, regionális, területi, helyi szervezeteivel vett részt. Az intézkedések helyesen, a valóságot megközelítő információcsatornákon érkeztek, külön kiemelés érdemel, hogy a rendészeti törzsek esetén a hallgatók a Robotzsaru alkalmazás oktatási változatát használták, illetve ezzel párhuzamosan, a többi törzs által egységesen (és a védelemigazgatásban élesben) használt Marathon Terra rendszeren adta és vette a közléseket. Ezen végezték el a tájékoztatásokat, tette meg a jelentéseit, illetve rendelkezett az intézkedéseit minden szintű törzs, vagy szolgálati személy (emellett telefonos összeköttetés is rendelkezésre állt és papír alapon is készültek a műveleti naplók és szükséges egyéb dokumentumok).

Az egyetemi hallgatók szempontjából kiemelt jelentéssel bír az a 2013/2014-es tanévben az NKE-n beindított új rendszer képzés, melynek része az Egyetemi Közös Modul. A közös modul egyik fontos tantárgya az egyetemi szintű Közös Közszolgálati Gyakorlat melyen így a tanév második szemeszterben vettek részt a hallgatók.

A gyakorlat során a különböző hivatásrendhez tartozó hallgatók jártasságot szereztek a törzsvezetési gyakorlatokban, a törzsmunkában, új elemként ismereteket szerezve a nemzetközi jellegű tevékenységekben is, mivel meghívás alapján a külföldi társ tanintézetek hallgatói és oktatói is résztvevők voltak. A gyakorlatra bevonásra került az alapképzésben részvevő teljes végzős hallgatói állomány és bevonásra kerül néhány MSc végzős hallgatói csoport is. Gazdagította a kialakított munkacsoportok szakmai feladatmegoldó képességét például a másodéves katasztrófavédelmi MSc-s levelező hallgatók berendelése, akik zöme felelős beosztásokban dolgozott a hivatásos katasztrófavédelmi szerveknél, így a tananyag adta ismereteik mellett, munkájukból adódóan gyakorlati tapasztalatokkal is rendelkeztek, melyeket kamatoztatni tudták a gyakorlati kidolgozó munkában.

Már a gyakorlat előtt megtartott felkészítő foglalkozásokon úgy az oktatói, mint a hallgatói állomány megértette, hogy a gyakorlat lényege: az egymással összefüggő, de eltérő vezetési szintű feladatok megoldása egy szimulált, súlyos, egyben tanulságos, de téli időszakban hazánkban bármikor kialakulható rendkívüli időjárási körülmény okozta katasztrófa helyzetben. Vezetési szintek voltak az országos, a megyei, a helyi és a települési

szint, melyeknek megfelelően kerültek kialakításra a hallgatói törzsek. A magyar közigazgatásra, védelmi igazgatásra épülő katasztrófavédelmi igazgatás a szimulált, kialakult katasztrófa helyzet következményei enyhítési, felszámolási feladataiban meghatározóan alapozott a közszolgáltatásra, a hivatásrendek, szervezetek közötti kapcsolatok, az egyes mozzanatok kezelésének közös tevékenységeire. A gyakorlat levezetésének fő szempontja volt ezáltal, hogy minden hallgató gyakorolja a saját hivatásrendjére jellemző feladatokat.

Feladatként pedig két párhuzamosan futó, de összefüggő feladata volt a gyakorlatnak, a rendkívüli időjárási viszonyok okozta veszélyhelyzet elhárítása valós helyszíneken (Pest megye, Nógrád megye), valamint a békefenntartói feladatokra való felkészülés fiktív helyszínen.

A „Vihar 2016” munkanéven tervezett gyakorlat teljesen valós körülményekhez közelít alapját - mint azt a bevezetés is tartalmazta -, a Pest megyében, illetve jelentős mértékben Budapesten történt 2014. december eleji ónos és jégvihar adta. A mintát a természeti katasztrófa nyomán kialakult közlekedési káosz, a lakosság életben maradását veszélyeztető alapvető szolgáltatások kimaradása (áram, víz, gáz) támasztotta alá, e helyzetre úgy az oktatók, mint a diákok sokan emlékeztek az akkori, a saját maguk által is tapasztalt nehéz közlekedési helyzetből, illetve a gyakorlati hasznot az adta, hogy bármelyik hallgató, vagy oktató szolgálati személyként, állami, önkormányzati alkalmazottként, vagy egyszer állampolgárként hasonló feladatokba az életben bevonásra kerülhet.

A gyakorlat fő eseményei voltak a szimulált téli rendkívüli időjárási helyzet kialakulása, kritikus infrastruktúra sérülése, veszélyhelyzetek megelőzése, kezelése, felszámolása, súlyos árvízi helyzetben a védekezés megszervezése, tömeges közlekedési balesetek kezelése, lakosságvédelmi feladatok megszervezése, a hivatásrendek együttműködése, a külföldi partner-szervezetek közreműködése, nemzetközi katasztrófavédelmi feladatok szervezése.

A gyakorlat tárgyaként szerepelt:

- a közszolgálati szervezetek komplex közszolgálati-, honvédelmi-, és rendvédelmi feladatainak megszervezése, végrehajtása és irányítása,
- a védelmi igazgatás működtetése
- szélsőséges hóhelyzeti időjárási körülmények során,
- hazai területen,
- normál körülmények között,
- katasztrófaveszély megállapításakor,

- és veszélyhelyzet kihirdetése körülményei között.

Fontos szakmai feladatok voltak a hallgatók számára:

- közrend, közbiztonság fenntartása,
  - a közlekedési feltételek, emberi élet- és gépjármű-mentés, melegedés-, ellátás megszervezése, erdő kimentesítése,
- kritikus IT sérülés, robbanás, terrorelhárítási nyomozati cselekmények
- jeges árvízi védekezés megelőzése, árvízi védekezés előkészítése
- magas lakóépület lakástűzének eloltása, a lakók kimenekítése, elhelyezése (850 fő)
- veszélyes anyagok közúti (ADR) / vasúti (RID) szállításán bekövetkező baleset felszámolása, a veszélyeztetett lakosság- és börtön kitelepítése,
- tömeges téli közlekedési baleset felszámolása,
- határmenti, nemzetközi együttműködés,
- valamint a honvédség részéről az együttműködési és a békefenntartói feladatokra történő felkészülés végrehajtása.

E betervezett szakmai feladatok alapvetően, mint gyakorlási feladatok és körülmények jól biztosították kitűzött célok elérését, így a jártasság elérését a komplex szakmai feladatokban, az integrált operatív törzsek munkájában, a vezetés, irányítás gyakorlását, felelősségét, a törzsmunka végzését, a nemzetközi együttműködést, a mentés, kárelhárítás gyakorlati feladatainak megszervezését, a vezetési kompetenciák fejlesztését, az informatikai és híradó rendszerek alkalmazását, adatbázisok létrehozását, kezelését, a fegyveres és rendvédelmi szervek között a kapcsolatok erősítését, az egyetemi képzés új eljárásrendjeinek továbbfejlesztését. A fenti fontos szakmai feladatok végül mint kiemelt célt, biztosították a hallgatók számára a természeti katasztrófa következtében kihirdetendő különleges jogrend bevezetésének megismerését, ennek centralizált felelősségi és irányítási rendjében a közös mentési feladatok és az együttműködés megvalósítását.

A hallgatók a gyakorlat terve, helyzetbe állítása szerinti szimulált természeti katasztrófahelyzetben a védelmi igazgatás különböző állami szintjein kialakított törzsek tagjaiként gyakorolták a katasztrófák elleni védekezésben mindazon tervezési, szervezési, összehangolási, végrehajtási, irányítási, létesítési, megkövetelési, tájékoztatási, riasztási, adatközlési és ellenőrzési tevékenységeket, amelyek a katasztrófa kialakulásának megelőzését, a közvetlen veszélyek elhárítását, az előidéző okok megszüntetését, a károsító

hatásuk csökkentését, a lakosság élet- és anyagi javainak védelmét, az alapvető életfeltételek biztosítását, valamint a mentés végrehajtását, továbbá a helyreállítás feltételeinek megteremtését szolgálták.

3. számú kép: A BM OKF Operatív Törzs információgyűjtés és elemzés közben
Készítette: Dr. Teknős László, Budapest, 2016

Valamennyi védelmi igazgatási szinten szervezett kormányzati, ágazati törzsben a hallgatók törekedtek a közlésekben kiadott részfeladatok megoldása során a megelőzés, elhárítás, a következmények enyhítése, az értesítés, riasztás, felkészítés, a veszélyeztetettség azonosítás, a kockázatelemzés, értékelés, az információszolgáltatás, a hatósági döntés kialakítás, valamint az intézkedések és a veszélyeztetés közötti arányosság biztosításának feladataira.

A hallgatók a melléjük beosztott oktatók segítségével a törzsekben mindig számoltak a katasztrófák jellemző következményeivel, melyek lehetnek az élet elvesztése, a sérülések, a veszteségek és károk a vagyontárgyakban, veszteségek és sérülések a gazdaságnak, zavarok a termelésben, az életvitelben, megélhetési nehézségek, zavarok az alapvető és nélkülözhetetlen szolgáltatásokban, veszteségek az országos infrastruktúrákban és kormányzati rendszerekben, szociológiai és pszichológiai utóhatások.

A feladatok tervezéshez a hallgatói törzsek figyelembe vették a közlések alapján hozzájuk eljuttatott veszélyhelyzeteknek a gyakoriságát, nagyságát, a katasztrófa erejét, jellegét, helyszínét, a kifejlődés dinamikáját.

Az **Alaphelyzet** közléseit a valós életszer helyzet érdekében azok a hallgatók kapták meg, akik a katasztrófavédelem, vagy a rendrség ügyeleti szolgálatait m ködtet szervek törzseiben kaptak szerepet. A jelentések dinamikájában eleinte kis késlekedéssel jelentették az „ügyeletek” a közlésekben leírt számos közlekedési balesetet, m szakai mentést igényl beavatkozást. Érzékelték úgyszintén a hozzájuk eljuttatott adatokból a kialakuló ónos es és jég- és hóvihár okozta közlekedési káoszt, az alapvet szolgáltatások kimaradását (áram, víz, gáz), az erd k, útmenti fasorok pusztulását, ágaik tömeges utakra szakadását. A közlésekben világossá vált a törzsek számára, hogy a rendrség, a ment k, a BM OKF és alárendeltjei, a közúti szervek, végzik az utak tisztítását, a bajbajutottak mentését, eleinte a kárhelyszíni együttm kódések megszervezése csorbát szenvedett, ami a továbbiakban már nem volt jellemz .

Minden szinten nagy jelent séget tulajdonítottak a meteorológiai el rejelzéseknek, azt értelmezték, hosszabb távú következtetést képesek voltak levonni bel le.

A jelentési rendszer életbe lépett, itt helyesen, - alulról felfelé. A számos szimulált esemény, a meteorológiai el rejelzés alapján aktivizált jelentési rend, információ áramlás a védelmi igazgatás rendjének megfelelő en kiváltotta a kormányzati intézkedések meghozatalát egy várható rendkívüli id járási helyzet térségi kezelésére.

A lejuttatott er forrás-felmérési feladatokra el ször a kormányzati, minisztériumi, majd ezek alapján országos hatáskör szervek vezet i és a területi szervek aktivizálták operatív törzseiket, kezdeményezték a védelmi igazgatás megyei és járási szerveinek összeülését, a polgármestereknek, szakmai szerveknek a feladatszabást a felkészülésre. Mindenhol megtartották a törzstájékoztatókat, az alapvet feladattisztázásokat. A hallgatók körében fogalommá vált a „készenlét jelentése”. A törzsekbe beosztott hallgatók megértették a védelmi igazgatás aktivizálásának, majd feladatszabásának metodikáját, az országos hatáskör szervek vezet i szerepében tevékenyked k eleget tettek az írásos utasítás adás feladatának normál körülmények között. A megyei igazgatóságok ügyeletei a kapott közlésekre alapvet en helyesen rendelték el a t zoltóságok, mint els dleges beavatkozóknak a riasztását, kisebb sikerrel az együttm kód társszervek értesítését.

Az er k, eszközök felmérésére kiadott kormányzati feladat lejutott a végpontokig, bár az elrendelt adatbázisok leginkább csak a Gyakorlattervben lévő adatbázisokra alapoztak, hisz a hallgatók teljes-kör en nem rendelkeztek ismeretekkel egy-egy országos hatáskör szerv er - eszköz adatairól.

Az elrendelt kapcsolatfelvételeket a hallgatók végrehajtották, bár a kirendelt szerepkörök felvétele – hol, melyik törzsben-, annak tisztázása id igényesebb volt, mint el ször gondolták az oktatók.

A kritikus IT, a gödöll i villamos rendszerirányító robbanással kapcsolatos feladatok tisztázását minden vezetési szint törzse nagyon komolyan vette, emiatt összeültek a védelmi bizottságok, a rend rség nyomozati feladatokat rendelt el.

Az alaphelyzet tisztázása után a hallgatói törzsek képesek voltak eljátszani és a döntnököket meggy zni, hogy a katasztrófavédelem, a rend rség, a közútkezel szervek együttm ködnek a hó miatt elzárt települések felszabadításában, ellátásában, az úton rekedtek kimentésében, kid lt fák, leszakadt ágak eltávolításában, a sérült vezetékek helyreállításában, a 22-es f út és az M0-ás autópálya útzárainak kiküszöbölésében, a Szlovákiával határos Parassapuszta- Sahy határátkel átjárhatatlansága miatti mentések megszervezésében.

A jelentések és a kialakult szimulált helyzetben a BM OKF F igazgatóság Operatív törzse élén a hallgató-f igazgató megalapozottan állapította meg Pest és Nógrád megyék területére a **katasztrófaveszélyt**, és intézkedett a végrehajtandó feladatokra.

A belügyminiszter szerepét betölt harmad-évfolyamos katasztrófavédelmi hallgató aktivizálta a Nemzeti Veszélyhelyzet Kezelési Központot a BM-ben, úgyszintén katonák az MH MH KOB, KOT munkacsoportjait.

Eredményesen hajtották végre a MKVI igazgatók kezdeményezése alapján az MVB-k összehívását, bár ebben eleinte gondot okozott, hogy az igazgatóságok, a megyei f kapitányságok vezet it játszó hallgatók hová is menjenek, kit vigyenek magukkal,hol is ül össze az MVB, illetve az MVB elnököket megszemélyesít közigazgatási kari civil hallgatóknál esetenként a katasztrófavédelmi, rendészeti hallgatók nagyobb tapasztalattal rendelkeztek.

A sajtóközlemények a minimálisan szükséges tartalommal, de reálisan kerültek kiadásra.

Az els mozzanatban a hallgatói törzsek a rendkívüli id járási körülmények – a veszélyhelyzet kihirdetését el nem ér események kezelésével kapcsolatos feladatokat megfelelő en oldották meg, jól kezelték a dinamikát, azaz a bekövetkezett eseményekr l, balesetekr l, lakosságvédelmi feladatokat igényl helyzetekr l szóló közléseket. A megyei igazgatóságok hallgatói ügyeletei kezdeményezték az előljáró, az MVB-k felé a jelentéseket, a társszervek felé a tájékoztatásokat.

Esetenként ezt túlzásba is vitték a hallgatók, ugyanis volt olyan közlés, hogy a nagy igyekezetben mindenki mindenkit igyekezett tájékoztatni, nem voltak esetenként figyelemmel az intézkedési kompetenciára, a felelősségi körökre, ez kisebb zavart okozott.

A kijelölt erők alkalmazásának megtervezése, megszervezése, az idegenrendészeti hatósági feladatok végrehajtása, az együttműködés a szlovák rendőri szervekkel alapvetően helyesen valósult meg.

A jelentések alapján a KKB ülés, a Kormány ülés a kezdeti bátortalanság után a szakminiszterek szerepébe való egyre eredményesebb belerázódás után megvalósult. Itt a katasztrófavédelem jogszabályi hátterét még kevésbé ismerő közigazgatási karos hallgatók is aktívan szerepeltek. A „veszélyhelyzet” kihirdetésének előkészítését, kihirdetését, a veszélyhelyzeti feladatok megszabását, lejtuttatását a lakosságig a gyakorlatvezetésbe beosztott oktatók segítségével megvalósították.

Úgyszintén megtörtént a Katasztrófavédelemre kijelölt honvédségi erők alkalmazásának előkészítése, a békefenntartói feladat tervezésének megkezdése honvédtisztképzéskar hallgatói által.

A Kormánytag szerepkörben tevékenykedő hallgatók megkezdték a multilaterális tárgyalások előkészítését, határozatok megszövegezését. Ehhez jól felhasználhatók voltak a gyakorlatvezetés által kidolgozott mintaokmányok.

E mozzanatban is folyamatosak voltak a dinamika közlései, a tájékoztató beavatkozások, a lakosságvédelmi feladatok szervezése, a közúti szervek erőinek átcsoportosítása, az utak tisztítása az elzárt települések felszabadítása érdekében.

A hallgatói törzsek kellő komolysággal vették 2016. december 21-én 08.00-kor az OMIT tájékoztatását a Duna-szobi szakaszán és az Ipolyon kialakuló súlyos árvízi helyzetről, a jeges árvíz kialakulásának lehetőségéről, a környezet településeinek súlyos veszélyeztetéséről, a vízügyi igazgatási szervek intézkedését a jégtorlaszok robbantással való megszüntetésére, a nevezett folyószakaszokra elrendelt a III. fokú árvízvédelmi készültséget.

A KKB tagjait eljátszó hallgatók határozatot hoztak veszélyhelyzetet kihirdető Korm. R. alapján a központi katasztrófavédelmi feladatokra, az NVK, az érintett KKB védekezési munkabizottságok, az MH HKR-ben foglalt KOT-ok, KOCS-ok aktivizálására.

A BM OKF Operatív törzse el készítette, f igazgatói szerep hallgatója kiadta 3. számú Utasítását a VESZÉLYHELYZET végrehajtandó katasztrófavédelmi feladataira.

Az MVB-k összeültek, kihirdették a különleges jogrendi szabályokat, intézkedtek a lakosság akadozó ellátásának felmérésére, kiküszöbölésére, az Ideiglenes Lakosságellátási Terv elkészítésére. Ez alkalmakkor már a hallgatók gördülékenyebben oldották meg feladataikat az MVB munkájában. A BM OKF Operatív Törzs el készítette az EU ERCC és a Szlovák Katasztrófavédelmi F igazgatóság tájékoztatását a veszélyhelyzet kihirdetésér l, ez helyben átadásra is került a szlovákiai hallgatók munkacsoportjának.

A 2. mozzanatban a hallgatói törzsek tovább szervezték a rendkívüli id járási viszonyok miatt kihirdetett veszélyhelyzet különleges jogrend bevezetésével kapcsolatos feladatit.

Intézkedtek az er k felkészítésére, alkalmazására, a Közútkezel vállalatok, az önkormányzatok felé az utak, a MÁV felé a vasutak tisztítása, az elzárt települések felszabadítására, a leszakadt vezetékek javítására, a folyamatos hó-eltakarításra, a közlekedési feltételek biztosítására.

A megyei igazgatóságok, megyei és helyi védelmi bizottságok eredményesen reagáltak egy tartálykocsi szobi vasúti átjáróban történt balesetére, az oltást, mentést, a lakossági- és börtön kitelepítést megszervezték. A hallgatók a téli id járási mentési feladatok mellett nagy kedvvel álltak neki a veszélyes anyag jelenlétében bekövetkezett baleset kárelhárítási feladatainak megszervezéséhez.

Az M3-ason tömeges karambol m szaki mentésének megszervezése, a m szaki mentési feladatok, a gépjárm biztosítói szemlék el segítése, az úton rekedtek mentése, ellátásának biztosítása, a forgalom elterelése a területi és helyi szervek törzseibe osztott hallgatóktól követelt meg gondos odafigyelést, miközben a határmenti eseményekre is reagálniuk kellett.

A rend rtiszt jelölt hallgatók az áramelosztó rendszer elleni terrorcselekmények kezelése során tervezték meg a nyomozati cselekményeket.

A 3. mozzanatban a védelmi igazgatás szervei, a KKB, az NKV, a BM OKF, az ORFK, az MH, az MVB-k, HVB-k állományaiba beosztott hallgatók, a településeken a védelem vezetésére vezényelt t zoltó tisztek szerepét játszó folyamatosan vezették a veszélyhelyzet kezelése közigazgatási feladatait.

A szobi t zveszélyes anyag jelenlétében bekövetkezett vasúti átjáróban a súlyos közlekedési balesetnél a t zoltó er k, a KML befejezték a kárhelyszíni tevékenységet, a polgári védelmi er ket rendeltek ki a kitelepített lakosság visszatelepítésére.

A Katasztrófavédelmi szervek, a t zoltóságok hallgatói tovább szervezték a 2016. 12.24-én 10.10-kor az M3-as autópálya 52-60-as km-énél bekövetkezett tömegkarambol m szak mentési feladatait.

Az MH II. Rákóczi Ferenc M szak ezred felkészült és 2016. 12. 24-én 13.15-kor végrehajtotta a Duna Szob szakaszán a környék településeinek elöntést okozható jégtorlaszok robbantását.

Az árvízi védekezéshez a BM OK Operatív törzsének hallgatói megszervezték a BM OKF GEK a központi raktárbázisáról a Pest megyei MKVI-nak, illetve Szob településnek 500.00 db homokzsákot, áramforrás aggregátoros és fáklyás világító készletek kiszállítását. A HVB Szob térségében homokbányákat jelölt ki, a jégtorlasz robbantások esetleges sikertelensége esetén a töltések haladéktalan magasztása érdekében.

4. számú kép: A szlovákiai Védelmi Bizottság döntés el készítés közben

Készítette: Dr. Muhoray Árpád ny. pv. vezér rnagy, Budapest, 2016

Nemzetközi adatcsere forgalmat is lebonyolítottak a BM OKF-es és a Megyei KVI-k igazgatói szerep hallgatói, tájékoztatták a szlovák partnereiket a veszélyhelyzeti feladatok megoldásának helyzetér l, melyet a jelen lév szlovák egyetemi hallgatókkal eredményesen meg is valósítottak.

Az MKI-k, a KVK-k, a t zoltó parancsnokságok hallgatói együttm ködtek a Parassapuszta-Sahy határátkel hely útviszonyainak megjavíttatásában, a feltorlódott gépjárm vek elvontatásában, a hóval belepett, lefagyott járm vek újraindításában, a gépkocsivezet k, tulajdonosok, meleged helyekr l történ visszaszállításában, a határátkel forgalom egy nyomsávú, majd teljes helyreállításában.

A 4. mozzanatban a Törzsek hallgatói vették, elemezték, helyesen értékelték az Országos Meteorológiai Szolgálat jelentését a várható enyhül id járási helyzetr l.

Jelentések történtek a helyzet normalizálódásáról a BM OKF f igazgatója felé

- a települések hó fogságából történ kiszabadításáról,
- az utak járhatóvá tételér l,
- a határátkel helyek átjárhatóságáról,
- az ellátás biztosítottságáról,
- a kritikus infrastruktúra elemek helyreállításának helyzetér l
- az iskolákban bevezetett tanítási szünet felfüggesztésér l, így javaslat került felterjesztésre a veszélyhelyzet rendszabályainak visszavonásáról, az eredeti helyzet visszavonásáról.

A Külügyminisztérium számára a kárfelmérési ütemterv megküldésre kerül a nemzetközi segélyalapok lehívásának el készítése tárgyában.

A Korm. veszélyhelyzetet visszavonó rendelete alapján országos hatáskör szervek vezet i szerepében lév hallgatók rugalmasan intézkedtek az alapszolgálat és eredeti helyzet visszaállítására.

A feladatok csoportosítása a különböz mozzanatokba célszer volt. A feladatok id rendisége biztosította az életszer séget, azt a hallgatók megértették. A kezdeti bizonytalankodás után a törzsmunkák végzését az oktatói kar aktív segítségével, támogatásával eredményesen tudták végezni. Megértették a közlések továbbításának rendjét, tartalmát, azokra a hallgatók igyekeztek reagálni, bár az id sz kössége a feladatértelmezésben néha számukra gondot okozott. Jó szinten valósult meg az együttm ködés szervezése a különböz egymás mellé rendelt törzsek és szolgálati személyek szerepében lév hallgatók között. A közlésekb l adódó feladatok jól szolgálták az együttm ködés szükségességének kiemelését, annak jelent ségének a hallgatókkal való mind teljesebb megérttetését. Szokatlan volt a hallgatók számára a gyakorlat során elvárt hivatalos

magázó hangnem a szolgálati feladatok megoldása során egymás közt, a gyakorlat végére ebben is történt el relépés.

A térképmunka, a munkatérképek vezetése elégséges szint volt, a törzskultúra kialakítását, az egyezményes jelek ismeretét jobban meg kell követelni a hallgatóktól. A M veleti Naplók vezetése megtörtént, ezek jelent ségét a hallgatók jól megértették.

A jelentések összeállításához az oktatóknak kiadott minták hasznosíthatók voltak. Az informatikai eszközök kezelése eredményes volt, sokszor a hallgatók mindent számítógépen akartak csinálni, a papír alapú munkára nem mindig tudtak kell hangsúlyt fektetni.

Azt, hogy az Egyetem alapvet en taktikai szint honvédtiszti és rendvédelmi képzést folytat, a legkiválóbb képesség hallgatók országos hatáskör szervek törzseibe, kormányzaba, kormányzati szervezetbe történt kiválogatása oktatói segítséggel eredményesen biztosította a stratégiai tervezést, irányítást végz szervek, törzsek munkáját is a gyakorlaton.

Meghatározó volt az oktatók szerepe a kisebb gyakorlati tapasztalatokkal bíró hallgatók munkájának segítésében, hasznosítható tapasztalat, hogy ilyen nagy hallgatói gyakorló létszámhoz még több oktatót kell beosztani a törzsek mellé.

Érzékelhet volt a kezdeményez készségük mellett is a civil, államigazgatási kari hallgatók védelmi igazgatási és katasztrófavédelmi jogi alapú ismerethiánya, amit ilyen tárgyú tantárgyak felvételével, vagy célirányos, meghatározott id tartamú felkészítéssel lehetne kompenzálni. Ennek áttekintése indokolt, hisz hivatásrendjüknél fogva ezek a hallgatók kerülnek az közigazgatás különböz posztjaira, a gyakorlaton is k kerültek ilyen jelleg vezet i beosztásokba.

A gyakorlat id grafikonja nagyon feszített is volt egyben, nagyon sok katasztrófa elem került benne feldolgozásra. A szakmai ismeretek mélyebbé tétele érdekében a jöv beni gyakorlatokon megfontolandó lehetne kevesebb mozzanat beállítása, de a mélyebb lépték , részletesebb kidolgozó munka megkövetelése.

A nemzetközi katasztrófavédelmi együttm ködésben az országos és területi hatáskör szervek együttm ködése a szlovák féllel kiemelten jól valósult meg, az eredményesebb további közös munkavégzés érdekében a következ egyetemi közös közszolgálati gyakorlatra célszer külföldi hallgatókat meghívni, a gyakorlat el tt szerepjátékuk államigazgatási vezetési szintjét tisztázni, eljárásrendjeiket a magyar fél hasonló szint partner katasztrófavédelmi törzsével egyeztetni.

Megállapítható volt az is, hogy a feladatokkal kapcsolatos megnövekedett számú közlések leterhelték a Marathon Terra rendszert, melynek ez irányú kapacitásb vítésének lehet ségét

vizsgálni szükséges. Kiemelhet, hogy a gyakorlat során bemutatott oktatófilm magas színvonalú támogatást nyújtott a feladatok végrehajtásához.

A gyakorlat előkészítése vonatkozásában a gyakorlat vezetésére kijelölt törzsi időben (2015. október-novemberében) megkezdte a tervező-szervező munkát, a gyakorlatot előkészítő Alap- és Indító-, valamint Részletes és Kiegészítő feladatok, illetve a kapcsolódó Informatikai és logisztikai biztosítás tervei jó minőségben, időben elkészültek, azok az Egyetemen belül elérhető hálózaton (közös fájlserveren és intraneten) differenciáltan hozzáférhetőek voltak.

A gyakorlatot előkészítő foglalkozások az Egyetemi Közös Modul, Közös közszolgálati gyakorlat című tantárgya keretében mind a négy karon és a KVI-ben megtörténtek, azok hasznosnak bizonyultak, ezek a jövőben is szükségesek.

Hasznosnak bizonyult a gyakorlatba bevont oktatók külön felkészítése, illetve a megrendelő- és társszervektől (Nógrád és Pest megye) delegált szakértők tájékoztatására és gyakorlótörzsekbe való beosztására szervezett egyeztetések is. Helyes gyakorlat a honvéd mesterképzésben résztvevő hallgatók bevonása mellett – nekik a tanrendben volt betervezve a vezetési gyakorlat – az előző évi tapasztalatok és a tavalyi javaslat alapján a rendészeti vezető második évfolyamos mesterképzés törzsgyakorlatának integrálása, továbbá a Katasztrófavédelmi Intézet végzős hallgatóinak bevonása is. A különböző képzési formákkal jobban lépcsőzhetőek voltak a vezetési szintek.

Az Egyetemi Közös Közszolgálati Gyakorlat szervezésében kiemelt feladatot kaptak a Katasztrófavédelmi Intézet hallgatói. Az új katasztrófavédelem alapszakos hallgatói állomány a katasztrófavédelmi szabályozásból adódó feladatokat kiemelt koordinációban kezelte, valamint tevékenyen vett részt a törzsek irányításában. Kiváló együttműködés alakult ki a karok hallgatói között, a feladatok ellátása során.

4. WORKSHOP LEVEZETÉSE

A Workshop nemzetközi meghívottjainak meghatározásában – az FT által megadott igényeket szem előtt tartva – a szomszédos országokban működő partnerintézményeket kiegészítve a V4-ek partner szervezetekkel meghívásra kerültek. A gyakorlat alaphelyzetét bemutató –

Alap- és Indítófeladatból kivonatolt – angol nyelv tájékoztató anyag mellett egy angolul feliratozott, korábbi gyakorlatok elemeiből összeállított kisfilmet, továbbá az Egyetemet és képzéseit is bemutató brosrát is kaptak.

A Workshop levezetése több szakaszból állt: első nap délelőttjén szakmai bemutatóban részeseültek Egyetemünk általános működése, valamint a nálunk képzett hivatásrendek, szakok tekintetében, majd a gyakorlat beállított alaphelyzetének ismertetése következett. Ezt követte a szakmai és kulturális programok, valamint a delegációk feladatainak ismertetése.

Az első nap délutánján a vendégek látogatást tettek a Hungária körüli Campus területére, ahol megtekintették a törzsek (országos és központi – köztük a Szlovák Összekötő Törzs – és területi törzsekben működő modellezett szervezetek) munkáját és a kiállított technikai eszközöket, berendezéseket. A szakmai programok lezárását követően vezetett városnézésen, majd kulturális programmal egybekötött sétahajós gálavacsorán vett részt a külföldi delegáció és a gyakorlat szövegének vezetése. A Workshop második napját az ócsai gyakorló téren kezdték vendégeink, ahol élő dinamikai bemutatót tekinthettek meg angol nyelvű szakmai kommentár mellett.

A nap további részében a külföldi résztvevők, képviselt intézményük vonatkozásában bemutatták szervezetüket, illetve a hivatásrendjüknek megfelelően feldolgozásra került (az alapfeladat szerinti) veszélyhelyzet elhárításával és kezelésével kapcsolatos, hivatásrendre jellemző feladat- és tevékenység-rendszerük egy-egy 20 perces előadás keretében. A Workshop közös értékelő-egyeztetéssel egybekötött záró fogadás keretében ért véget, a vendégek rendkívül hasznosnak ítélték meg a gyakorlaton való részvételt.

5. AZ OKTATÓK ÉS A HALLGATÓK TEVÉKENYSÉGE

A korábbi évek tapasztalata alapján – ahol maga a modellezett szervezet valósághoz közelítő működése engedte és indokolta – csökkentésre került a gyakorló törzsekben tevékenykedők létszáma. Az egyes törzseket többnyire az idén is 4-5 fős csoportok alkották, indokolt esetben viszont 10-15-20 fős szervezetek is működtek (Megyei és Helyi Védelmi Bizottságok, Megyei Operatív Törzsek nagyobb szervezetei), a munkamegosztás így ideálisabb, a munkavégzés hatékonyabb volt, ugyanakkor minden szükséges poszt betöltésre kerülhetett.

Érdekesnek bizonyultak a párhuzamosan („A” és „B” csoportban) működő területi szervek azonos szituációra válaszként megadott különböző feladatmegoldásai és tevékenységei. Ilyen

esetekben mindkét megoldás helyesnek bizonyulhat, és csak a valós helyzet adta volna meg a választ, melyik lett volna az esetlegesen jobb változat.

Az intézkedések helyesen, a valóságot megközelít információcsatornákon érkeztek, külön kiemelés érdemel, hogy a rendészeti törzsek esetén a hallgatók a Robotzsaru alkalmazás oktatási változatát használták, illetve ezzel párhuzamosan, a többi törzs által egységesen (és a védelemigazgatásban élesben) használt Marathon Terra rendszeren adta és vette a közléseket, illetve végezte a tájékoztatásokat, tette meg a jelentéseit, illetve rendelkezéseit (emellett telefonos összeköttetés is rendelkezésre állt és papír alapon is készültek a műveleti naplók és szükséges egyéb dokumentumok).

5. számú kép: "Vihar 2016" Egyetemi Közös Közszolgálati Gyakorlat értékelése, zárása

Készítette: Dr. Muhoray Árpád ny. pv. vezérmajor, Budapest, 2016

A külföldi meghívottak közül a szlovák partnerintézmények képviselői (1-1 oktató és 2-2 hallgató) a gyakorlaton saját nemzetközi törzset megkötöztetett, akik a magyar országos és központi törzsekkel, valamint a nemzetközi gyakorlatrész keretében modellezett Szlovák Külügyminisztériummal tartották a kapcsolatot.

A többi külföldi ország (Cseh, Román, Szerb) partnerintézményeinek küldöttei (szintén 1-1 oktató és 2-2 hallgató) a Workshopon tettek szert hasznos ismeretekre, illetve mutatták be saját szervezeteiket és tevékenységrendszerüket.

Az ERASMUS képzésben résztvevő hallgatók a NETK gyakorlati feladataiban, valamint a Workshop előadásain vettek részt.

Az ideai gyakorlat kapcsán egyértelmű javuló tendencia figyelhető meg, köszönhetően a külön oktatói felkészítéseknek. A bevont oktatók száma ideálisnak mondható, tekintettel a megrendelő- és társszervekkel delegált szakértők közreműködésére is. A megfigyelhető helyett döntő szerepbe beállított külső együttműködők szerepvállalása hasznosnak bizonyult.

6. INFORMATIKAI ÉS LOGISZTIKAI BIZTOSÍTÁS, KOMMUNIKÁCIÓ

Az NKE Nonprofit Kft. logisztikusai biztosították elsősorban a logisztikai feladatokat, melyek között – az anyagi biztosítás terén – voltak kisebb hiányosságok, melyek sikeresen áthidalásra kerültek.

A gyakorlatnak költségvetése a KÖFOP 2.1.2-VEKOP-15-2016-00001. „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” című projekt keretében került betervezésre, melyben finanszírozásra kerültek a műveleti térképek, Alap és Indító, valamint hivatásrendenkénti Részletes és Kiegészítő feladatok kiadványaitól kezdve a magyar és angol nyelvű brosúrákon és műveleti térképeken át az állománycsoportonként különböző pótlóig, nyakpasszig, névkiszegig, asztalfeliratokig és mely magában foglalta a több, mint 1100 fős résztvevői állomány két napi ebédeltetését is.

Csoportonként egy, illetve két számítógép volt beállítva, ami kevésnek bizonyult, fizikailag nem állt rendelkezésre az Egyetemnek több informatikai eszköze. Ideálisan minden munkahelyen legalább 2-4 számítógépre lenne szükség – megfontolandó lehet a számítógépek bérlése, vagy saját laptop használata (nem bekötve a hálózatba) – hiszen minden anyagot írásban (elektronikusan, majd nyomtatva) készítenek el a gyakorlók. A telefonszolgáltatás elegendő volt, a kommunikáció megvalósult. Jól működött a mobiltelefonos kapcsolat és a videokonferencia rendszer is.

A gyakorlat előkészítésében is részt vett az egyetemi kommunikáció, több forgatócsoport forgatott filmet a gyakorlaton. „Vihar 2016” magyar és angol nyelvű videofilm készült – az nyílt napokon és toborzó körutakon felhasználható. A kétnyelvű tájékoztató füzet hasznos kiadvány volt, jól szolgálta a tájékoztatást.

7. JAVASLATOK

Az alapképzésben és MSc képzésben résztvevő valamennyi végzős hallgatók részére továbbra is legyen kötelező a két napos egyetemi szintű Közös Közszolgálati Gyakorlat – legyen kritérium követelmény a részvétel. Javasolt volt, hogy minden, gyakorlaton részt vevő hallgató oklevélmellékletbe bekerüljön az „Egyetemi Közös Közszolgálati Gyakorlaton részt vett” kiegészítés.

Az egyetem nemzetközisítése érdekében az elkövetkező években is szükséges egyre szélesebb körben, külföldi partnerintézményeket bevonni. Tekintve, hogy az idei gyakorlat témaválasztása több szempontból is szerencsésnek mondható – már bekövetkezett eseményt dolgoz fel, természeti katasztrófán alapuló helyzeteket szimulál, minden hivatásrend tevékenységrendszerre modellezhető –, ezért javasolható hogy a következő évek gyakorlatai is ezen téma köré épüljenek fel, esetlegesen néhány további elemmel kiegészítve. További javaslat volt, hogy a gyakorlat alapfeladata bővüljön a XXI. századi kockázatok és a tömegrendezvények kezelésével.

Összességében a gyakorlat kiemelkedő alkalmat nyújtott valamennyi hallgatónak, hogy tevékenyen részt tudjon vállalni a hivatásrendi feladatokból. A tantermi és terepen lévő helyszínek egymással történő kapcsolattartása a mobil és telepített vezetési eszközökkel és video konferencia rendszer segítségével folyamatosan biztosított volt. A magyarországi felső oktatási intézményeken belül is egyedülálló komplex gyakorlat a békeidőszak, a katasztrófaveszély és a veszélyhelyzet különleges jogrend időszakában végrehajtandó feladatok gyakorlása kapcsán kiemelkedően magas fokú platform a Nemzeti Közszolgálati Egyetem oktatási portfóliójában.

8. FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] Dr. Muhoray Árpád - Dr. habil. Endr di István: „VIHAR 2016” A Nemzeti Közszerológálati Egyetem 2016. évi Közös Közszerológálati Gyakorlat Katasztrófavédelmi Intézet részletes és kiegészít feladatai. Iktatószám: NKE/1615-12/2016.
- [2] Dr. Muhoray Árpád: Katasztrófamegel zés I. NKE egyetemi elektronikus jegyzet, NKE 2016.
- [3] Dr. Muhoray Árpád - Dr. Becze Réka: A katasztrófavédelmi szervek nemzetközi együttm ködése. Közszerológálati Nemzetközi Képzési Központ Oktatási segédanyag, NKE 2013.
- [4] Ambrusz József - Muhoray Árpád: A 2001. évi beregi árvíz következményeinek felszámolása, a kistérség rehabilitációjának megszervezése. Védelem Tudomány I. évfolyam, 1. szám – 2016. március
- [5] Muhoray Árpád – Tekn s lászló: A HUNOR hivatásos nehéz kutató-ment ment szervezet alkalmazásának logisztikai feladatai. 10.17047/HADTUD.2015.25.E.11 pp.14-23.
- [6] Janos Bleszity - Lajos Katai-Urban - Zoltan Grosz: Disaster Management in Higher Education in Hungary, ADMINISTRATIVA UN KRIMINALA JUSTICIJA – LATVIJAS POLICIJAS AKADEMIJAS TEORETISKI PRAKTISKS ZURNALS 67: (2) pp. 66–7
- [7] Bárdos Zoltán - Muhoray Árpád: A települések vízkár elleni védekezési feladatainak változása a megváltozott jogszabályi környezetben. Hadmérnök IX. Évfolyam 3. szám - 2014. szeptember
- [8] Kátai-Urbán Lajos - Vass Gyula: Kézikönyv a veszélyes üzemek biztonságsszervezésével kapcsolatos alapfeladatok teljesítéséhez. Budapest, 2014. Nemzeti Közszerológálati Egyetem, (ISBN 978-615-5491-72-6)

- [9] Kiss Béla – Muhoray Árpád: A hazai kutató-ment szervezetek. Hadtudomány 2014/1 2 sz. 92. p. ISSN 1588-0605
- [10] Ambrusz József - Endr di István - Pellérdi Rezs : A katasztrófák következményei felszámolásának vezetés-irányítási rendszere. Hadmérnök XI. Évfolyam 1. szám - 2016. március
- [11] Endr di István: A katasztrófavédelem feladat-, és szervezet rendszere, Budapest: Nemzeti Közszerológati Egyetem Vezet - és Továbbképzési Intézet, 91 p.
- [12] Endr di István: A magyar önkéntes polgári védelmi szervezetek szerepe az új katasztrófavédelmi törvény alapján, VÉDELEM ONLINE: T Z- ÉS KATASZTRÓFAVÉDELMI SZAKKÖNYVTÁR XIX: (5) pp. 11-14.
- [13] Muhoray Árpád: Az Újjáépítési Kormányzati Koordinációs Központ tevékenysége a vörösiszap-tragédia után. ÉPTÉSÜGYI SZEMLE 53:(KInsz) pp.8-10.(2011)
- [14] Ambrusz József - Muhoray Árpád: A vörösiszap-katasztrófa következményeinek felszámolása, a keletkezett károk helyreállítása. Bolyai Szemle XXIV. évfolyam, 2015/4. szám pp.67-85.
- [15] Endr di István: Polgári védelmi szakismeret 1, Budapest: Nemzeti Közszerológati Egyetem, egyetemi elektronikus jegyzet, NKE 2015.

9. JOGSZABÁLYOK

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról
- 234/2011 (XI. 10.) kormányrendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről
- 290/2011. (XII. 22.) kormányrendelet a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény végrehajtásáról
- 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól
- 1150/2012. (V. 15.) Korm. határozat a Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság létrehozásáról, valamint szervezeti és működési rendjének meghatározásáról
- A Kormány 1035/2012. (II. 21.) Korm. határozata Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról

Dr. habil. Endr di István

t . ezredes, egyetemi docens

Nemzeti Közszolgálat Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet mb. igazgató

endrodi.istvan@uni-nke.hu

orcid.org/0000-0002-3376-1389

Ambrusz Józef

t . ezredes, egyetemi tanársegéd, doktorandusz

Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet Katasztrófavédelmi M veleti
Tanszék

ambrusz.jozsef@uni-nke.hu

orcid.org/0000-0001-8062-091X

Dr. Muhoray Árpád

ny. pv. vezér rnagy, egyetemi docens,

Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet Katasztrófavédelmi M veleti
Tanszék

muhoray.arpad@uni-nke.hu

orcid.org/0000-0003-3832-293X

A kézirat benyújtása: 2016.10.18.

A kézirat elfogadása: 2016.12.05.

Lektorálta:

Prof. Emeritus Dr. Bleszity János